

Scottish International Conference on Multidisciplinary Research and Innovation – SICMRI 2026

SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI TA'LIM JARAYONIGA INTEGRATSIYALASH

Egamberdiyeva Inobat Yuldashali qizi

Turan International University talabasi
Ilmiy raxbar: **Nurullayeva Ugulxon Ergashboyevna**

Annotatsiya

Mazkur maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiyalash masalasi ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Sun'iy intellekt asosida ta'lim jarayonini individuallashtirish, o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash, ta'lim samaradorligini oshirish hamda o'qituvchining pedagogik faoliyatini qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari yoritiladi. Shuningdek, sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim sifatiga ta'siri va ularni joriy etishdagi muhim jihatlar bayon etiladi.

Kalit so'zlar

sun'iy intellekt(AI), raqamli ta'lim, innovatsion texnologiyalar, ta'lim jarayoni, integratsiya.

Аннотация

В данной статье анализируется вопрос интеграции технологий искусственного интеллекта в образовательный процесс с научной, теоретической и практической точек зрения. Подчеркиваются возможности индивидуализации образовательного процесса, определения уровня знаний учащихся, повышения эффективности обучения и поддержки педагогической деятельности учителей на основе искусственного интеллекта. Также описывается влияние технологий искусственного интеллекта на качество образования и важные аспекты их внедрения.

Ключевые слова

искусственный интеллект (ИИ), цифровое образование, инновационные технологии, образовательный процесс, интеграция.

Abstract

This article analyzes the issue of integrating artificial intelligence technologies into the educational process from a scientific, theoretical and practical perspective. The possibilities of individualizing the educational process, determining the level of knowledge of students, increasing the effectiveness of education, and supporting the pedagogical activity of teachers based on artificial intelligence are highlighted. The impact of artificial intelligence technologies on the quality of education and important aspects of their implementation are also described.

Keywords

artificial intelligence (AI), digital education, innovative technologies, educational process, integration.

Scottish International Conference on Multidisciplinary Research and Innovation – SICMRI 2026

Kirish

Bugungi kunda jamiyatning barcha sohalarida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimida ham tub o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalarining paydo bo'lishi va rivojlanishi ta'lim jarayonini tashkil etish, boshqarish va baholash mexanizmlariga yangicha yondashuvni talab qilmoqda. Zamonaviy ta'lim faqatgina bilim berish bilan cheklanib qolmay, balki o'quvchining mustaqil fikrlash, muammoni tahlil qilish va innovatsion qarorlar qabul qilish kompetensiyalarini shakllantirishga qaratilmoqda. Shu nuqtayi nazardan, sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiyalash dolzarb ilmiy-amaliy masalaga aylanmoqda.

Sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiyalash zamonaviy pedagogikaning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar ta'lim tizimiga joriy etilishi orqali o'quv jarayonining samaradorligi oshib, ta'lim sifati yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Ilmiy tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning bilimni o'zlashtirish darajasini oshirish, o'qitish jarayonini avtomatlashtirish hamda individual yondashuvni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Sun'iy intellekt asosidagi o'quv tizimlari o'quvchining bilim darajasi, o'rganish tezligi va qiziqishlarini tahlil qilish orqali individual ta'lim yo'nalishini shakllantiradi. An'anaviy ta'limda barcha o'quvchilarga bir xil mazmundagi topshiriqlar berilgan bo'lsa, sun'iy intellekt texnologiyalari har bir o'quvchining ehtiyojiga moslashtirilgan ta'lim materiallarini taqdim etish imkonini beradi. Bu esa individual o'rganishni ta'minlab, o'quvchining bilimni chuqurroq va mustahkamroq o'zlashtirishiga xizmat qiladi.

Asosiy qism

Ta'lim jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy qilish avtomatlashtirilgan o'qitish va baholash tizimlarini yaratishga imkon beradi. Avtomatlashtirilgan baholash tizimlari o'quvchilarning topshiriqlarini tezkor va xolis baholaydi, xatolarni aniqlab, ularni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar beradi. Natijada ta'lim jarayonida inson omili bilan bog'liq subyektivlik kamayadi va baholashning aniqligi ta'minlanadi. Bu holat ta'lim sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga integratsiyasi o'qituvchining pedagogik faoliyatini ham qo'llab-quvvatlaydi. Intellektual tizimlar dars rejalari tuzish, o'quv materiallarini tahlil qilish va moslashtirish, o'quvchilarning faolligini monitoring qilish kabi jarayonlarni avtomatlashtiradi. Natijada o'qituvchi ko'proq tarbiyaviy ishlar, ijodiy yondashuv va o'quvchilar bilan individual muloqotga e'tibor qaratish imkoniga ega bo'ladi.

Jahon ta'lim tizimida sun'iy intellekt asosidagi texnologiyalar tobora keng qo'llanilmoqda. Rivojlangan mamlakatlarda aqlli o'quv platformalari, virtual yordamchilar va ta'limiy chat-botlar o'quvchilarning mustaqil bilim olishini qo'llab-quvvatlamokda. Ilmiy manbalarda qayd etilishicha, bunday texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada moslashuvchan, ochiq va samarali qilishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, sun'iy intellekt masofaviy ta'lim sharoitida ham ta'lim sifatini barqaror saqlab qolish imkonini beradi. Kelajak istiqbollari nuqtayi nazaridan qaralganda, sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylanishi kutilmoqda.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga ta'siri

Yo'nalish	Mazmuni	Ta'lim jarayonidagi qo'llanilishi	Natija va samaradorlik
Individual ta'lim	O'quvchining bilim darajasi va qiziqishiga moslashuv	Adaptiv platformalar orqali individual topshiriqlar berish	Bilimni chuqur va samarali o'zlashtirish

Scottish International Conference on Multidisciplinary Research and Innovation – SICMRI 2026

Baholash jarayoni	Avtomatlashtirilgan tahlil va nazorat	Test va topshiriqlarni tezkor tekshirish	Xolis va aniq baholash ta'minlanadi
O'qituvchi faoliyati	Pedagogik jarayonni qo'llab-quvvatlash	Dars rejalari va materiallarni avtomatik tahlil qilish	O'qituvchi vaqtini tejash va samaradorlik oshishi
Ta'limni boshqarish	O'quv jarayonini monitoring qilish	O'quvchilar faoliyatini real vaqt rejimida kuzatish	Ta'lim sifati ustidan nazorat kuchayadi
Masofaviy ta'lim	Raqamli muhitda o'qitishni tashkil etish	Virtual yordamchilar va AI platformalar	Moslashuvchan va uzluksiz ta'lim

Ular orqali o'quvchilarning bilimlarini chuqur tahlil qilish, ta'lim jarayonini prognozlash va natijalarni oldindan baholash imkoniyatlari kengayadi. Biroq sun'iy intellektdan foydalanishda axborot xavfsizligi, shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish va pedagogik etikaga rioya etish masalalari muhim ahamiyat kasb etadi. Shunday qilib, sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga integratsiyasi nafaqat o'qitish usullarini modernizatsiya qiladi, balki ta'lim sifatini oshirish, individual ta'limni ta'minlash va zamonaviy raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi. Ushbu texnologiyalarni ilmiy asoslangan holda joriy etish ta'lim tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim jarayoniga integratsiyalash zamonaviy ta'lim tizimini rivojlantirishning muhim omillaridan biridir. Ushbu texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini individuallashtirish, o'quvchilarning bilimni samarali nazorat qilish, o'qituvchi faoliyatini qo'llab-quvvatlash va ta'lim sifatini oshirish mumkin. Shu bilan birga, sun'iy intellektdan foydalanish pedagogik maqsadga muvofiq, mas'uliyatli va tizimli yondashuvni talab etadi. Ta'lim tizimida sun'iy intellekt texnologiyalarini oqilona joriy etish orqali raqobatbardosh, mustaqil fikrlovchi va zamonaviy bilimlarga ega avlodni tarbiyalash mumkin.

Hozirgi kunda raqamli texnologiyalar jadal rivojlanib borayotgan bir davrda ta'lim tizimi ham tubdan yangilanmoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim jarayoniga yangi imkoniyatlar olib kirib, o'qitish va o'rganish sifatini sezilarli darajada oshirmoqda. Sun'iy intellekt inson aqliy faoliyatiga o'xshash vazifalarni bajaruvchi texnologiya bo'lib, u ta'lim tizimida individual yondashuvni ta'minlash, bilimlarni tahlil qilish va samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1. Xitoyning oliy ta'limdagi sun'iy intellekt bo'yicha hisoboti. Xitoy universitetlariga sun'iy intellekt yordamida talabalarni qabul qilish. – Pekin: Tsinghua universiteti nashriyoti, 2022. – 98-bet.
2. Yaponiya aqlli ta'limi bo'yicha sun'iy intellekt hisoboti. Shaxsiylashtirilgan o'rganish strategiyalarida sun'iy intellekt. – Tokio: Tokio universiteti nashriyoti, 2023. – 79-bet.
3. Koedinger KR va boshqalar. Katta shaharda aqlli repetitorlik maktabga olib boradi. – Ta'limda sun'iy intellekt bo'yicha xalqaro jurnal, 2013. – 14-bet.
4. Luckin R. va boshqalar. Ta'limda sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar. – Springer, 2018. – 365-bet.